

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

ПРАКТИКА

Комисията за финансов надзор (КФН), на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН), приема следната практика относно търговията с деривати върху стоки (приемане и предаване на нареждания, вкл. посредничество за клиенти, изпълнение на нареждания за сметка на клиенти, управление на клиентски портфейли, предоставяне на консултации или извършване на други услуги, посочени в чл. 54, ал. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, във връзка с деривати върху стоки) от инвестиционни посредници:

1. Правата, свързани с акции, облигации или други дългови ценни книжа, както и с валутни курсове и лихвени проценти, включително договорите за разлики, са ценни книжа по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). В тази връзка инвестиционните посредници могат да извършват сделки с тези деривативни ценни книжа в съответствие с услугите и дейностите по чл. 54, ал. 2 и 3 от ЗППЦК, за които притежават лиценз.

2. Относно възможността за извършване на сделки с деривати върху стоки е необходимо се има предвид, че чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗППЦК изчерпателно определя производните ценни книжа от гледна точка на базовия им актив – акции, облигации, други дългови ценни книжа, валутни курсове и лихвени проценти. С оглед на това услугите и дейностите по чл. 54, ал. 2 и 3 от ЗППЦК, които инвестиционен посредник може да извършва въз основа на притежавания от него лиценз, могат да имат за предмет деривативни ценни книжа само върху посочените видове базови активи.

С оглед разпоредбата на чл. 54, ал. 7, във връзка с чл. 62, ал. 1 от ЗППЦК инвестиционните посредници, с изключение на банките, нямат право да извършват по занятие други търговски сделки, освен изрично посочените в чл. 54, ал. 2 и 3 от ЗППЦК, за които съответно имат издаден лиценз от КФН. Тъй като в посочените в чл. 54, ал. 2 и 3 от ЗППЦК инвестиционни услуги и дейности, които инвестиционните посредници могат да извършват не са включени сделки със стоки и/или стокови деривати, **може да се направи изводът, че ЗППЦК не допуска такива сделки да бъдат включени в предмета на дейност на инвестиционните посредници.**

Следва да се отбележи още това, че съгласно българското законодателство търговията със стоки и стокови деривати се извършва на стоковата борса от нейните членове и чрез посредничеството на брокери. Стоковите борси и брокерите, които имат право да сключват сделки на стоковата борса се лицензират от Държавната комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ). Търговията със стоки и стокови деривати е регламентирана в Закона за стоковите борси и тържищата (ЗСБТ), като надзорът върху тази дейност се осъществява от ДКСБТ.

Предвид всичко посочено по-горе се налага изводът, че действащото законодателство не допуска извършването от инвестиционни посредници на сделки със стоки и стокови деривати за своя или за чужда сметка. Правото на инвестиционни посредници да извършват търговия с цитираните инструменти може да бъде предоставено само след промени в този смисъл в ЗППЦК чрез допълване на предмета им на дейност.

3. В случай, че инвестиционният посредник осигурява на своите клиенти единствено достъп до електронна платформа за търговия, предоставена от лицензиран

чуждестранен партньор за търговия с деривати върху стоки, преценка се прави отново с оглед нормата на чл. 54, ал. 7, във връзка с чл. 62, ал. 1 от ЗППЦК. Предоставянето на достъп до електронна платформа (независимо дали е възмездно или безвъзмездно), доколкото не обслужва основната дейност на инвестиционния посредник, е услуга, която няма за предмет ценни книжа, с оглед на което същата не попада в посочените в чл. 54, ал. 2 и 3 от ЗППЦК инвестиционни услуги и дейности, които инвестиционните посредници могат да извършват.

Предвид горното се налага изводът, че инвестиционен посредник не може да осигурява достъп до електронна платформа за търговия с деривати върху стоки, предоставена от трето лице, в случай, че посочената дейност не е елемент или необходима предпоставка за предоставяне от инвестиционния посредник на включени в предмета му на дейност услуги и дейности.

При условие, че се осигурява само връзка между клиент и чуждестранен брокер, който е лицензиран за търговия със стокови деривати, няма правна пречка това да бъде извършвано от инвестиционния посредник и към настоящия момент.

Настоящата практика се приема от Комисията за финансов надзор до влизането в сила на изменения и допълнения в ЗППЦК, с които изрично да се уреди възможността за търговия с деривати върху стоки от инвестиционните посредници.

Практика е приета с протокол № 22 от 03.05.2006 година на заседание на Комисията за финансов надзор.